

Vaasan asuntomessutalojen hyvät ja huonot valaistusratkaisut

Huomaa, että arviointi on subjektiivinen. Joku muu voi olla aivan eri mieltä arviosta.

Esim. **Talo 23.** = hyvä valaistus, **Talo 38.** = huono valaistus.

Arvosanat

Arvioinnin lopussa oleva arvosana kertoo arvioijan mielipitteen valaistuksen laadusta.

(10) = erinomainen valaistustapa, **(9)** = hyvä valaistustapa, **(8)** = melko hyvä valaistustapa, **(7)** = tyydyttävä valaistustapa, **(6)** = välttävä valaistustapa, parantamisen varaa, **(5)** = huono valaistustapa, paljon parantamisen varaa, **(4)** = ala-arvoinen valaistustapa, valaistus olisi harkittavaa kokonaan uudelleen.

Talo 1. Kattoon upotetut halogeenit ovat virheellinen ratkaisu. Halogeenia ei ole tarkoitettu yleisvalaistukseen, vaikka niitä paljon siihen tarkoitukseen asennetaankin. Ja jos halogeenit vaikka ensi vuosikymmenellä kielletään hehkulamppujen vanavedessä energiankulutus- ja ilmastonmuutossyistä, ei niihin tässä vaiheessa kannattaisi sijoittaa yhtään rahaa. **(5)**

Talo 1. Kynttilälamppu on Kuluttajalehden tutkimuksen mukaan kodin lamput herkimmin räjähtävä. Korvaa nämä lamput esim. 11 W:n pienloistelampuilla. Valitse lämminsävyinen lamppu tai täyden spektrin Viva-Lite-päivänvalolamppu makusi mukaan. Ne myös häikäisevät vähemmän kuin kynttilähehkulamput. **(korjauksen jälkeen arvosana 8)**

Talo 2. Eteisen halogeenispotit häikäisevät erittäin pahasti. Sisustuksen värit vääristyvät täysin. Ne kuluttavat turhan paljon energiaa. Älä koskaan hanki tällaisia. **(4)**

Talo 4. Keittiön halogeenispotit häikäisevät erittäin paljon esim. kauempaa ruokapöydän äärestä katsottaessa sekä myös lapsia ja pyörätuolia käyttäviä. Valoa on liian vähän työtasolla. **(4)**

Talo 6. Eteinen: halogeenit tai Down-Light-valaisimet katossa. Eivät ole hyvä valaistustapa. Katso näiden terveysongelmasta Kodin Valaistusoppaan sivulta 14. Valoa on liian vähän. **(5)**

Talo 6. Keittiö. Valaisimet virheellisesti asennettuja kaapin alle takaseinään. Valo paistaa silmiin kaukaakin katsottuina. Valo turhan keltaista eikä se valaise koko työtasoa. **(6)**

Talo 9. Joutsenkaulahalogeneeni on vaarallinen lapsiperheissä. Jos lampun päälle lentää lasten leikeissä vaatekappale, on palovaara ilmeinen. Valo muuttaa kaapin oven värin. Parempi vaihtoehto olisi asentaa kaapin päälle epäsuora valaistus ja poistaa halogeenit. Lue Kodin valaistusoppaan sivuilta 11 -15, miksi lapsiperheissä ei saisi olla halogeenia. **(5)**

Talo 14. Katto täynnä halogeenia, kaapin päällä kuumat, palovaaralliset halogeenit. Valomäärä keittiössä liian vähäinen. Hieman häikäisyä, värit vääristyvät. Kaapin päälle olisi saanut turvallisen epäsuoran valaistuksen. Olisi voitu jättää kaapin päällä olevat ja kattoon upotetut halogeenit kokonaan asentamatta ja olisi säästetty merkittävästi rahaa. **(5)**

Talo 15. Kattoon upotetut eriväriset LEDit. Outo ratkaisu, mutta ehkä se on makuasia. Olisin jättänyt LEDit kokonaan asentamatta ja laittanut kaapin päälle epäsuoran, häikäisemättömän valaistuksen. Kattoon ei olisi tarvinnut puhkoa reikiä. Kustannukset olisivat olleet edullisemmat. **(5)**

Talo 15. Olisin pitänyt kauniin katon vapaina upotetuista, rauhattomuutta aiheuttavista LEDeistä. Toki sekin on makuasia. Valomäärä on tässä huoneessa kuitenkin turhan vähäinen pimeänä vuorokaudenaikana. **(5)**

Talo 15. Kaapiston takana epäsuora, tyylikäs valaistus. Jos valon sävy olisi valkoisempaa, niin seinän väri ei vääristyisi ja työtasolla nähtäisiin paremmin. Valoa ei riitä työtason etureunaan asti, koska valaisimen sijoitus on väärä. **(8)**

Talo 15. Aidot kynttilät luovat paremman tunnelman kuin mikään LED tai halogeeni. Tyylikäs valinta. **(9)**

Talo 17. Tyylikäs loistelamppujono opaalilasin takana. Ei häikäisyä. Oikealla oleva lamppu kellertävämpi kuin muut. Edullisempi vaihtoehto: opaalimuovi lasin tilalla. Kun vaihdat lamput täyden spektrin päivänvalolampuiksi, puun ja sisustuksen värit näkyisivät aitoina. **(9)**

Talo 17. Keittiö välitilan valaistus on erinomainen. Ei häikäisyä, valomäärä riittävä. Tilanne vielä paranisi vaihtamalla lamput päivänvalolampuiksi. **(9)**

Talo 17. Kaapiston päällä epäsuora valaistus. Erinomainen ja riittävä valaistustapa. **(9)**

Talo 17. Kattoplafondit hyvä ja häikäisemätön ratkaisu. Kokeile vaihtaa lamputyyppi päivänvaloksi. Vältä voimakkaasti sävytettyjä pöytävalaisimien varjostimia, kuten tässä takana vasemmalla. **(9)**

Talo 20. Runsaasti valoa antavat kattoloistevalaisimet. Valaisin on turhan keltainen, valon sävy vääristää sisustuksen värit. Kokeile lampputyypin vaihtamista täyden spektrin päivänvaloksi - yllätyt. **(9)**

Talo 20. Erinomainen valoseinä antaa häikäisemätöntä valoa vierekkäisiin huoneisiin. Myös valaisimen keskiosa olisi kaivannut lampun, valoa olisi tullut enemmän. Nyt loistelamput ovat ylhäällä ja alhaalla. Kun vaihdat lamput täyden spektrin päivänvalolampuiksi, saat huoneeseen ylimääräisen ikkunan. **(9)**

Talo 22. Seinän yläosassa oleva kaksisuuntainen valaisin valaisee samanaikaisesti sekä kuraeteiseen että kodinhoitohuoneeseen. Siis kaksi kärpystä yhdellä iskulla! Erinomainen ratkaisu. Kokeile lämminsävyisen lampun tilalla päivänvalolamppua. **(9)**

Talo 22. Epäsuora valaistus kaapin päällä. Nosta valon väriämpötila korkeammaksi vaihtamalla lampun 5500 K:n päivänvalolampuksi. (arvosana nyt **7**, muutoksen jälkeen arvosana **9**)

Talo 22. Tässä epäsuorassa valaisimessa on kaksi loistelamppua vierekkäin. Nyt tässä palaa Skywhite-lamppu. Monet kokevat sen liian sinisenä, koska sen väriämpötila on luonnoton ainakin kotikäyttöön, 8000 K. Suosittelen sen tilalle 5500 K:n lampua, mikä vastaa kesäpäivän väriämpötilaa varjossa. Valaistus on kuitenkin hyvin pitkälti makuasia. **(8)**

Talo 22. Tässä sama valaisin 2700 K:n lämminsävyisellä lampulla varustettuna. Tätä sanotaan "iltatunnelmaksi". Kun ihminen ihastuu keskipäivän päivänvaloon (5500 K), jollainen saadaan aikaan myös 8000 K:n ja 2700 K:n valomäärää keskenään säätämällä, voi olla, että hän ei enää valitsekaan 2700:n ja 8000 K:n valon sävyjä vaan 5500 K:n keskipäivän valon sävyn, myös illalla. **(7)**

Talo 22. Valaisimet on tehty AD-Luxin IP64-rakennussarjoista ja epäsuoran valaistuksen yhteispituus on lähes 7 metriä tässä talossa. osa lämminsävyistä ja osa Skywhitea. DALI-järjestelmän 24 W:n loistelamppuja on talossa yhteensä 12 kpl. Edullisemmaksi olisi tullut käyttää pitempiä lampuja, mutta se ei ole aina mahdollista. Osa valaisimista asennetaan vasta messujen jälkeen. Tässä värisävy on lähellä 5500 Kelviniä. **(9)**

Talo 23. Ruokapöydän päällä on Yki Nummen suunnittelema Lokki-valaisin ja 32 W:n Viva-Lite-päivänvalolamppu. Valaisin on päivänvalon takia puhtaan valkoinen eikä keltainen, kuten yleensä Suomen kodeissa. **(10)**

Talo 23. Epäsuora valolista kiertää katon rajassa. Valo luo raikkaan tunnelman eikä häikäise. Valaisimet ovat himmennettäviä IP64-Saalinkeja, lamput suurtehoisia Viva-Lite täyden spektrin päivänvalolamppuja, 49 tai 54 W. **(10)**

Talo 23. Viva-Lite-päivänvalolamppu, etummaisessa 18 W:n ja takimmaisessa 26 W:n. Alunperin näissä Luceplanin Costanza-valaisimissa oli 150 W:n lamppu. Energiansäästö on merkittävä. **(9)**

Talo 23. TV:n vieressä on Eero Aarnion muotoilema keskikokoinen Tupla-Kupla-valaisin, jossa on 11 W:n Viva-Lite-päivänvalolamput. Päivänvalolamppujen takia valaisin on puhtaan valkoinen eikä keltainen, kuten Suomen kodeissa yleensä. **(10)**

Talo 23. Eteisen valaisimena on Toledo, jossa on 35 W:n Viva-Lite-päivänvalolamppu. Takana näkyy epäsuora valaistus katon rajassa. Talossa on epäsuoraa valaistusta yli 47 metriä eri huoneissa. **(10)**

Talo 23. Makuuhuoneen sängyn vieressä on Yki Nummen Modern Art -valaisimet, joissa 18 W:n Viva-Lite-päivänvalolamppu. **(9)**

Talo 23. Lastenhuoneen veikeä Zzzoolight-Kissa-valaisin, päivänvalolamppu. **(9)**

Talo 23. Lastenhuoneen kattovalaisimessa on Viva-Lite-päivänvalolamppu kuten myös lattiavalaisimessa. Vaatekaapin yläpuolella epäsuora valaistus. Toisessa lastenhuoneessa on samanlainen valaistus. **(10)**

Talo 23. Kylpyhuoneen valaisimissa on Viva-Lite-päivänvalolamput. Kasvojen värit näkyvät aitoina eikä ole häikäisyä. **(9)**

Talo 23. Ulkokuistilla on kolme tyylikästä, häikäisemätöntä Knaapi-valaisinta varustettuna 18 W:n päivänvalolampulla. Sama valaisin on kuvattu virallisen asuntomessuluettelon etukanteen. **(9)**

Talo 24. Tyylikäs epäsuoran valaistuksen valohyllylly. Ei häikäisyä. Ehdottaisin tutustumaan kohteen 23 valaistukseen ja jos se on hyvä, niin nykyiset kellertävät lamput voitaisiin korvata laadukkailla täyden spektrin päivänvalolampuilla. **(9)**

Talo 24. Saunan pesuhuoneen halogeenit häikäisevät pahasti ja vääristävät värit. Kasvojen värejä on mahdoton nähdä oikein esim. meikkauksessa. Häikäisyä tulee tällaisista usein myös peilin kautta. Varo näitä. **(5)**

Talo 24. Seinävalaisimien lamput häikäisevät sivulta katsottuina. Vältä tällaisia. Vaihda hehkulamppu energiansäästölamppuksi ja poista lampun näkyminen laittamalla esim. opalimuovilevy sivuille. **(5)**, korjauksen jälkeen **(8)**.

Talo 29. Pihan laatussa kohollaan oleva LED-valaisin häikäisee ohitse kuljettaessa. Saattaa aiheuttaa myös kompastumisia. Siksi vastaavat valaisimet poistettiin esim. Turun kävelykadulta. On turhaa valaista ohitse lentäviä harakoita. Valo pitää aina kohdistaa sinne, minne halutaan valoa. **(5)**

Talo 29. Lattiahalogeeneista tulee häikäisyä, myös ikkunan kautta. Valolta puuttuu kohdistus. Toivottavasti tällainen valaistustapa valitaan joskus vuoden turhakkeeksi. **(5)**

Talo 30. Tyylikäs peilivalaistus, ei häikäisyä. Vaihda lamput täyden spektrin Viva-Lite-päivänvalolampuiksi, niin näet värit aitoina. **(9)**

Talo 31. Tyylikäs makuuhuoneen epäsuora valaistus. Jos seinä olisi vaaleampi tai rakonen seinän ja katon välissä suurempi, tulisi huoneeseen enemmän valoa, jos sitä halutaan. **(9)**

Talo 32. Valokatto olohuoneeseen. Lampputyypinä ehkä ledit, värisävy melko hyvä. Sama valo näkyi myös yläkerran lattiassa. **(9)**

Talo 32. Alakerran valokatto yläkerrasta katsottuna. Messujen suojateippien poistamisen jälkeen varsin asianmukainen ratkaisu. **(9)**

Talo 33. LED-valaisimet kaapiston alla. Epätasainen, oudon värinen, turhan sininen valo. Turhan suuri kontrasti ikkunan vieressä oleviin halogeeneihin. Kaapin päällä olisi ollut tilaa kattohalogeeneihin korvaavalle epäsuoralle valaistukselle. LEDin tilalle suosittelen 5000 K:n ja värintoistoltaan 95 olevaa Citizen-LEDiä. **(6)**

Talo 36. Eteisessä väri vääristävät downlight-halogeeneit. Alta katsottuna erittäin paha häikäisy. Älä koskaan pidä vauvaa tässä eteisessä selällään lastenvaunuissa. Näin kirkkaaseen valoon katsominen ei ole terveellistä silmälle. **(4)**

Talo 37. Portaikossa suunnattavat, hyvin kuumat ja energiasyöpöt halogeenispotit. Todella häikäisevä ja värit vääristävä valaistus. Aikaansaa myös rauhattoman tunnelman. Varo tällaisia. **(5)**

Talo 37. Näissä mustissa valaisimissa ei ollut valoa. Tarkista lamppujen energiaystävällisyys ja vaihda tarvittaessa laadukkaampiin. Tumma varjostin vähentää valomäärää verrattuna vaaleaan varjostimeen. Ehkäpä tumma, synkkä varjostin valitaan jonakin vuonna "vuoden turhakkeeksi". **(6)**

Talo 38. Yläaulassa halogeenivalaistus, häikäisyä. Aikaansaa rauhattoman vaikutelman. Miksi pilata kaunis katto tällaisilla tötteröillä? (4)

Talo 38. Tässä viereinen valaisin alta katsottuna. Älä anna lasten katsoa tähän valoon. Jos kiellät, he katsovat kuitenkin. Paras olisi poistaa valaisimet kokonaan. (4)

Talo 44. Katossa upotetut halogeenit antavat liian vähän valoa ja häikäisevät varsinkin vauvaa, joka on selällään lastenvaunuissa. porrasvalaisimet liian harvassa. (5)

Talo 44. Työtasovalaisimet virheellisesti kaapin alla takaseinässä. Näkyy häiritsevästi pitkälle sohvalle asti. Älä koskaan valitse liesituuletinta, jossa on halogeenit. Se onkin vaikea tehtävä. Joissakin tapauksissa tulee häikäisyä keraamisen lieden kautta. Valo on mitätön. (5)

Talo 45. Kodinhoitohuoneen kolmiohalogeenit häikäisevät todella pahasti lapsia ja pyörätuolia käyttäviä. Markkinoille on tullut vastaavia LED-valaisimia, mutta niillä on sama ongelma. Varo näitä ja valaise työtaso asentamalla loistevalaisin kaapin etureunaan, mieluiten valolistan taakse piiloon, koko matkalta. (4)

Talo 45. Kynttilälamppuvalaisin lastenhuoneessa. Vältä kynttilähehkulamppuja, ne ovat kodin lamputa herkimmin räjähtäviä. Korvaa ne esim. 11 W:n täyden spektrin päivänvalopienloistelampuilla, niin lapset saisivat kehittymistään varten kaikkia valon aallonpituuksia (värejä). Liian vähäinen valomäärä. (5)

Kodin valaistussuunnittelu

Kun suunnittelet kotisi valaistusta, kannattaa suunnittelu aloittaa lukemalla AD-Luxin internetsivuilta www.adlux.fi [Kodin valaistus-suunnitteluopas](#) linkkeineen. Pyydä sen viimeisestä linkistä AD-Luxilta sähköpostitse esimerkki kodin valaistus-suunnitelmasta samalla, kun tilaat kokeiluvalaisimia. **Asunomessujen valaistusarviointi:** valaistussuunnittelija, EHL Ilkka Pekanheimo, puh. 0400 221 421.